

ROYAUME DE BELGIQUE

MINISTÈRE DE LA JUSTICE

Direction générale de la Sûreté publique

SERVICE D'IDENTIFICATION JUDICIAIRE

INSTRUCTIONS

CONCERNANT LE

**Relevé des marques particulières
chez les détenus signalisés**

(Circulaire du 15 mars 1929 aux directeurs des prisons)

KONINKRIJK BELGIË

MINISTERIE VAN JUSTITIE

Algemeen Bestuur der Openbare Veiligheid

GERECHTELIJKE IDENTIFICATIEDIENST

ONDERRICHTINGEN

BETREFFENDE HET

**Opnemen der bijzondere kenteekens
bij de gesignaliseerde gedetineerden**

(Rondschrijven van 15 Maart 1929 aan de directeurs der gevangenis)

MINISTÈRE de la JUSTICE

Bruxelles, le 15 mars 1929.

3e Direction Générale

(Sûreté Publique)

2e Section — 2e Bureau

SERVICE
d'Identification Judiciaire

N° 30. Litt. O.

A MESSIEURS LES DIRECTEURS
DES PRISONS DU ROYAUME.

Trop souvent les fiches dactyloscopiques des détenus ne portent aucune marque particulière ou bien, lorsqu'elles en mentionnent, celles-ci ne sont pas décrites avec la précision voulue. Il faut déduire de là que l'importance de cette partie du signalement n'est pas suffisamment comprise par le personnel des prisons. Vous voudrez bien attirer l'attention des agents en cause sur les considérations qui figurent en tête de la notice jointe et les inviter à se conformer strictement aux prescriptions qui suivent.

Lorsque la nature d'une particularité paraîtra douteuse le médecin sera consulté. Au besoin la fiche dactyloscopique sera envoyée au service central sans marques particulières et la description de celle-ci sera transmise par le courrier suivant. Les médecins voudront bien prendre en considération que les signalements, établis dans les prisons, s'adressent surtout aux agents de la force publique et que l'emploi de termes scientifiques, non intelligibles pour le profane, doit être évité.

3e Algemeen Bestuur
(Openbare Veiligheid)

2e Sectie — 2e Bureau

DIENST
VOOR
Gerechtelijke Identificatie

Nr 30. Litt. O.

AAN DE HEEREN BESTUURDERS
VAN DE RIJKSGEVANGENISSEN.

Het gebeurt al te dikwijls dat de vingerafdrukbladen van de gedetineerden geen enkel bijzonder kenteeken vermelden, ofwel, indien er kenteekens worden aangestipt, dat deze niet met de vereischte nauwkeurigheid omschreven zijn. Hiervan kan men afleiden dat het personeel van de gevangenis niet genoeg inziet hoe belangrijk dit deel van het signalement is.

Gelieve dus de aandacht van de betrokken agenten te vestigen op de overwegingen waarmede de hierbij gaande nota aanvangt en hen te verzoeken de verder gegeven onderrichtingen strict in acht te nemen.

Wanneer er twijfel zal bestaan omtrent den aard van een bijzonderheid, zal de geneesheer geraadpleegd worden.

Desnoods zal dan het vingerafdrukblad aan den centralen dienst worden overgemaakt zonder de bijzondere kenteekens; de beschrijving van die kenteekens zal dan met de volgende post worden toegezonden. De geneesheeren gelieven niet uit het oog te verliezen dat de signalementen, die in de gevangenis worden opgemaakt, vooral bestemd zijn om in handen te komen van de agenten van de gewapende macht en dat het gebruik van wetenschappelijke termen, die voor oningewijden niet verstaanbaar zijn, moet vermeden worden.

Un exemplaire de la notice annexée et des tableaux, qui l'illustrent, sera affiché dans le local du poste signalétique. Chaque commis de l'établissement sous votre direction, chaque surveillant attaché au dit poste, en recevra une expédition.

Préalablement à la mise en application intégrale de ces instructions, le personnel intéressé sera convoqué à des leçons verbales qui seront données à la prison de Forest.

Le Ministre de la Justice,

P.-E. JANSON.

Een exemplaar van de hierbij gaande nota en van de tabellen, die als illustratie van die nota moeten dienen, zal aangeslagen worden in het lokaal van den signalementspost. Iedere klerk van de onder uw bestuur staande instelling, ieder aan dien post verbonden bewaarder, zal er een afschrift van ontvangen.

Vooraleer die onderrichtingen in hun geheel zullen toegepast worden, zal het betrokken personeel opgeroepen worden om aanwezig te zijn bij mondelinge lessen, die zullen worden gegeven in de gevangenis te Vorst.

De Minister van Justitie,

P.-E. JANSON.

N. B. — Les dessins figurant dans les instructions ci-dessous ont été mis gracieusement à notre disposition par le Service de l'Identité judiciaire, à Paris.

SERVICE SIGNALÉTIQUE

Relevé des marques particulières

CONSIDÉRATIONS PRÉLIMINAIRES

I.

Il n'est personne qui ne porte sur le corps au moins quelques uns de ces signes connus sous le nom de *marques particulières*.

II.

Un petit nombre de ces signes, décrits avec exactitude et avec précision, suffisent à distinguer un homme de plusieurs millions de ses semblables.

III.

Les marques particulières constituent le complément obligé de la photographie et du signallement pris dans les prisons. N'oublions pas que les agents de la force publique, chargés de rechercher un délinquant, ne disposent pas, pour l'identifier, de ses empreintes digitales.

Lorsque ce délinquant est un ancien détenu et que l'agent hésite au sujet de l'applicabilité de la photographie et de la description sommaire dont il est porteur, c'est aux dites marques qu'il incombe de le fixer à cet égard.

N. B. — De in de volgende onderrichtingen voorkomende teekeningen werden door de « Service de l'Identité judiciaire » te Parijs welwillend te onzer beschikking gesteld.

SIGNALEMENTSDIENST

Beschrijving van de bijzondere kenteekens

VOORAFGAANDE OPMERKINGEN

I.

Daar is niemand of hij heeft op zijn lichaam eenige van die teekens, gekend onder den naam van *bijzondere kenteekens*.

II.

Indien zij juist en nauwkeurig beschreven zijn, volstaat een klein aantal van die teekens om iemand onder verschillende millioenen andere personen te onderscheiden.

III.

De in de gevangenissen opgenomen foto's en signalementen zouden onvolledig zijn, werden zij niet aangevuld door de bijzondere kenteekens. Wij mogen niet vergeten dat de agenten van de gewapende macht die met de opsporing van een delinquent belast zijn, en hem moeten identificeeren, hierbij niet beschikken over zijn vingerafdrukken.

Wanneer de delinquent een oud-gevangene is, en de agent twijfelt of de fotografie en de korte beschrijving waarover hij beschikt wel toepasselijk zijn op dien delinquent, dan moet hij op die kenteekens kunnen voortgaan om zekerheid te krijgen.

IV.

Il est arrivé plus d'une fois que des marques particulières ont permis d'identifier des criminels et aussi de mettre hors cause des innocents. *C'est donc un devoir de conscience pour les membres du personnel des prisons de les relever avec tout le soin requis.*

V.

Un signalement inexact est plus nuisible que l'absence de signalement.

RÈGLES.

I.

Autant que possible on relèvera, sur chaque sujet, trois marques particulières au moins.

Lorsqu'un sujet présentera un nombre considérable de ces marques on ne décrira que les principales.

2.

Chez les femmes on ne notera que les signes siégeant sur les parties du corps non couvertes par les vêtements, c'est-à-dire sur la tête, le cou et les mains (éventuellement sur les bras.) Chez les détenus du sexe masculin on indiquera en outre ceux qui existeraient sur les bras (principalement les avant-bras), sur la poitrine et sur le dos. En vue de cet examen et à moins que la température n'y fasse obstacle, les prisonniers se présenteront à l'agent-observateur en manches de chemise et la chemise ouverte.

IV.

Het is meer dan eens gebeurd dat bijzondere kenteekens een misdadiger hebben doen identificeeren, en ook dat de onschuld van andere personen er uit gebleken is. *Voor de leden van het personeel der gevangenen is het dus een gewetensplicht die kenteekens met de vereischte zorg te beschrijven.*

V.

Een onjuist signalement is schadelijker dan geen signalement.

REGELEN.

I.

Zooveel mogelijk zullen, op ieder te beschrijven persoon, ten minste drie bijzondere kenteekens worden opgenomen.

Indien een persoon een aanzienlijk aantal van die kenteekens vertoont, worden alleen de voornaamste beschreven.

2.

Bij de vrouwen wordt alleen melding gemaakt van de kenteekens, die voorkomen op de niet door kleederen bedekte lichaamsdeelen, namelijk op het hoofd, den hals en de handen (desgevallend op de armen). Bij de gedetineerden van het mannelijk geslacht worden daarenboven die kenteekens opgenoemd, die voorkomen op de armen (voornamelijk op de voorarmen), op de borst en op den rug. Met het oog op dit onderzoek — tenware de temperatuur dit zou beletten — zullen de gevangenen in hun hemdsmouwen en met het hemd open verschijnen vóór den agent die met het opnemen van de waarnemingen belast is.

Si d'autres parties du corps que celles mentionnées ci-dessus, révèlent des anomalies visibles malgré les vêtements, ces caractéristiques sont évidemment relatées aussi et ce quel que soit le sexe du prisonnier, ex : *Claudication à dr.* (de la jambe droite); *jambe dr. plus courte*; *pied g. bot*, etc.

3.

On ne notera pas les particularités reproduites d'une façon très apparente par la photographie, telles qu'un strabisme, une calvitie frontale ou pariétale, un nez dévie ou écrasé, une cicatrice bien visible sur la joue droite etc.

Cependant on indiquera toujours les *nævus* existant sur le visage car un point noir dans une photographie peut provenir d'un défaut de la plaque ou du papier photographique.

4.

Il arrive qu'à première vue une personne ne semble porter aucune des marques considérées. Il y a lieu, en ce cas de l'examiner de près et de passer en revue chacune des parties du corps susdites. On ne se bornera pas, par exemple, à jeter un coup d'œil d'ensemble sur le visage, mais on inspectera attentivement et successivement le front, le nez, les lèvres, le menton, la tempe gauche, le sourcil gauche, l'œil gauche, la joue gauche, la mâchoire inférieur gauche, l'oreille gauche (côtés externe et interne), puis la tempe droite, etc.

On ne portera pas seulement son attention sur la paume et le dos de chaque main mais on vérifiera chaque doigt, phalange par phalange, articulation par articulation, et ce sur leurs quatre faces (dorsale, palmaire, interne et externe).

Indien andere dan de boven vernoemde lichaamsdeelen abnormaliteiten vertoonen die ondanks de kleederen zichtbaar zijn, dan wordt natuurlijk van die kenteekens melding gemaakt, om het even of de gevangene van het mannelijk of van het vrouwelijk geslacht is, bijv : *hinken r.* (met het rechterbeen); *r. been korter*; *l. horrelvoet* (volksnaam : paardevoet), enz.

3.

Worden niet vermeld de particulariteiten die op de foto zeer in 't oog vallend zijn weergegeven, zooals scheelheid, voorhoofdskaalheid of zijkaalheid, een scheeve of platte neus, een duidelijk zichtbaar litteken op de rechterwang, enz.

Een naevus op het gelaat wordt echter altijd vermeld, want een zwart stipje op een foto kan altijd voortkomen van een gebrek in het negatief of in het fotopapier.

4.

Het komt voor dat, op het eerste gezicht, iemand geen enkel van de bedoelde kenteekens schijnt te vertoonen. In dat geval moet die persoon nauwkeurig onderzocht en moeten al de bovenvernoemde lichaamsdeelen een voor een overzien worden. Het zal bijvoorbeeld niet volstaan een blik te werpen op het gelaat in 't algemeen; maar oplettend en achtereenvolgens dienen bekeken, het voorhoofd, de neus, de lippen, de kin, de linkerslaap, de linker wenkbrauw, het linker oog, de linker wang, het linker onderkaakbeen, het linker oor (buiten- en binnenzijde), daarna de rechter slaap, enz.

Niet alleen de palm en de rug van elke hand zal aandachtig worden onderzocht, maar ook elke vinger, geleding per geleding, gewricht per gewricht en wel op hun vier zijden (de rugzijde, de palmzijde, de binnenzijde en de buitenzijde).

5.

Pour éviter les omissions et les confusions les parties du corps seront invariablement examinées, en vue de la notation des marques particulières, dans l'ordre suivant :

1° Membre supérieur gauche (bras, avant-bras, main, doigts);

2° Membre supérieur droit;

3° Visage et cou (devant, côté gauche et côté droit);

4° Poitrine;

5° Nuque et dos;

6° Autres parties.

6.

Les marques particulières sont décrites en indiquant :

1° Leur nature;

2° Leur forme (le cas échéant);

3° Leurs dimensions (id.);

4° Leur direction (id.);

5° Leur situation exacte.

La description des signes peu apparents et précédée du mot *léger*.

A. - NATURE.

Les marques les plus courantes, que l'on rencontre sur le corps humain, sont, abstraction faite de celles dont question sub. n° 3 :

1° Les cicatrices;

2° Les nævus;

3° Les tatouages;

4° Les verrues;

5° Les kystes, loupes, etc. que nous désignerons sous le nom général d'excroissances;

6° Les amputations;

5.

Om zich niet te vergissen en om niets te vergeten, wordt, met het oog op de beschrijving van de bijzondere kenteekens bij het onderzoek van de lichaamsdeelen altijd de volgende orde in acht genomen :

- 1° Het bovenste lidmaat links (arm, voorarm, hand, vingers);
- 2° Het bovenste lidmaat rechts;
- 3° Het gelaat en de hals (voorzijde, linkerzijde en rechterzijde);
- 4° De borst;
- 5° De nek en de rug;
- 6° De andere deelen.

6.

De bijzondere kenteekens worden beschreven met aandouiding van :

- 1° Hun aard;
- 2° Hun vorm (desgevallend);
- 3° Hun afmetingen (id.);
- 4° Hun richting (id.);
- 5° Hun juiste ligging.

De beschrijving van de weinig duidelijke kenteekens wordt voorafgegaan van het woord *licht*.

A. — AARD.

De kenteekens die het meest voorkomen op het mensche-lijk lichaam zijn, behoudens die bedoeld onder n° 3 :

- 1° Litteekens;
- 2° Nævus;
- 3° Tatoueeringen;
- 4° Wratten;
- 5° Kystische gezwellen, loepen, enz. die wij den algemeenen naam van uitwassen zullen geven;
- 6° Een afgezet lichaamsdeel;

- 7° Les ankyloses ;
- 8° Les claudications ;
- 9° La gibbosité ;
- 10° Les pieds bots, plats, etc.
- 11° Les taches de rousseur ;
- 12° Les cicatrices de scrofule ;
- 13° Les ongles striés, recourbés, déviés, épaissis ;
- 14° Les doigts rétractés ;
- 15° La poitrine, le dos, les mains ou les bras velus ;

- 16° Les lobes percés, fendus ou poilus ;
- 17° Le nez couperosé ;

- 18° Les lèvres gercées ;
- 19° L'œil truité ;
- 20° L'œil à secteur de couleur différente ;
- 21° Une taie sur l'œil ;
- 22° Les yeux vairons ;
- 23° Un œil de verre ;
- 24° Les paupières chassieuses ;
- 25° Les paupières larmoyantes ;
- 26° Les paupières inférieures renversées ;

On signalera aussi, comme marques particulières :

- 27° Le teint très pâle, très basané ou très coloré ;

- 28° L'obésité ;
- 29° La tête penchée en avant ou en arrière, inclinée à droite ou à gauche ;
- 30° La voix très grave ou très aigüe ;
- 31° Le zézalement ;
- 32° Le bégaiement ;
- 33° Un accent étranger.

En ce qui concerne les particularités sub 29 à 33 on se méfiera des subterfuges. Par conséquent, avant de les noter, on interrogera le surveillant de la section et, au

- 7° Gewrichtsstijfheid;
- 8° Hinken;
- 9° Een bult;
- 10° Een horrelvoet, een platvoet, enz.;
- 11° Sproeten;
- 12° Litteekens van kliergezwellen;
- 13° Gegroefde, gewelfde, scheeve, verdikte nagels;
- 14° Samengetrokken vingers;
- 15° Behaarde borst, behaarde rug, behaarde handen of armen;
- 16° Doorboorde, gespleten of behaarde oorlellen;
- 17° Een brummelneus (ook genaamd bitterneus of jeneverneus);
- 18° Gesprongen lippen;
- 19° Roodgespikkelde oogen;
- 20° Oog met andersgekleurden sector;
- 21° Een vlies op het oog;
- 22° Oogen van tweeërlei kleur.
- 23° Een glazen oog;
- 24° Ontstoken oogleden;
- 25° Huiloogen;
- 26° Omgeslagen onderoogleden;

Als bijzondere kenteekens worden eveneens vermeld :

- 27° Een zeer bleeke, zeer getaande of zeer gekleurde huidskleur;
- 28° Diklijvigheid;
- 29° Een naar voren of naar achteren, naar links of naar rechts hellend hoofd;
- 30° Een zeer zware of een zeer hooge stem;
- 31° Sissend spreken;
- 32° Stotteren;
- 33° Een vreemd accent.

Wat de onder 29 tot 33 vernoemde kenteekens betreft, zal men zich hoeden voor bedrog. Dienvolgens zullen de bewaarders van de afdeeling en desnoods de andere

besoin, les autres surveillants qui ont été en contact avec le prisonnier.

Si l'agent-observateur hésite au sujet de la nature d'une marque particulière, il consultera le médecin. Au besoin il enverra la fiche dactyloscopique au service central sans marques particulières et la description de celle-ci sera transmise par le courrier suivant. Les médecins voudront bien prendre en considération que les signalements, dressés dans les prisons, sont destinés surtout aux agents de la force publique et que l'emploi de mots scientifiques, non incorporés au langage courant, doit être évité.

CICATRICES.

Les cicatrices blanches sont indélébiles; elles seront notées à l'aide de l'abréviation *cic*. Si les cicatrices sont rougeâtres ou violacées elles peuvent n'être que temporaires; en ce cas on inscrira, à la suite de l'abréviation ci-dessus, le mot *passagère* suivi d'un point d'interrogation entre parenthèses.

NÆVUS.

Lorsque les nævus ont une certaine étendue, ce qui est principalement le cas de ceux connus sous les dénominations de *taches de vin* et d'*envies* on n'oubliera pas d'en indiquer les dimensions et, si possible, la forme.

S'il s'agit de *grains de beauté* très nombreux on se bornera à noter les principaux et on ajoutera «et beaucoup d'autres».

Si un nævus est couvert de poils, signaler *nævus pileux*.

bewaarders die met den gevangene in betrekking zijn geweest, ondervraagd worden alvorens die bijzonderheden worden opgeteekend.

Indien de agent die met de waarnemingen belast is, twijfelt omtrent den aard van een bijzonder kenteeken, zal hij den geneesheer raadplegen. Desnoods stuurt hij het vingerafdrukblad aan den Centralen dienst zonder bijzondere kenteekens, en maakt de beschrijving van die kenteekens met een volgende post over. De geneesheeren gelieven niet uit het oog te verliezen dat de in de gevangnissen opgemaakte signalementen vooral bestemd zijn om in handen te komen van de agenten van de gewapende macht en dat het gebruik van wetenschappelijke termen, die in de gewone omgangstaal niet voorkomen, moet vermeden worden.

LITTEEKENS.

De witte litteekens verdwijnen niet; zij worden vermeld met de verkorting : *lit.* Indien de litteekens rood- of paarsachtig zijn, dan kan het gebeuren dat zij slechts tijdelijk zijn; in dit geval wordt, achter de bovenvermelde verkorting, het woord *voorbijgaand* geschreven, gevolgd van een vraagteeken tusschen haakjes.

NÆVUS.

Indien de nævus tamelijk groot is, zooals dit voornamelijk het geval is voor de zoogenaamde *wijnvlekken* en *moedervlekken*, mag men niet vergeten er de afmetingen en zoo mogelijk den vorm van op te geven.

Gaat het over zeer talrijke *moesjes* of (schoonheidsvlekken) dan worden de voornaamste beschreven met toevoeging van de woorden « en vele anderen ».

Indien een nævus met haar begroeid is, dan schrijven men « behaarde nævus ».

TATOUAGES.

Indiquer soigneusement les sujets, les emblèmes représentés (ex. *tat. ancre, tat. étoile, tat. lutteur tenant une haltère dans chaque main, tat. femme nue, etc.*) de même que les dimensions.

Reproduire, le cas échéant, les inscriptions (ex. *tat. Enfant de malheur*).

Si les tatouages sont rouges ou polychromes en mentionner la couleur.

Certains tatouages, surtout les tatouages rouges, s'affaiblissent ou s'effacent à la longue. La plupart cependant sont indélébiles. Parfois les délinquants cherchent à se débarrasser de ces signes de reconnaissance soit par superposition, soit par détatouage.

Dans le premier cas, noter : *tatouages superposés* et décrire, autant que possible, les deux tatouages ou tout au moins l'un d'eux.

Dans le deuxième cas, décrire la cicatrice qui a remplacé le tatouage.

VERRUES.

Les verrues peuvent disparaître ou peuvent être enlevées ; en faire suivre, par conséquent, la notation du mot *passagère*, suivi d'un point d'interrogation. (?)

N. B. *Il va de soi, que les marques particulières indélébiles doivent être signalées de préférence aux marques qui pourraient être temporaires.*

EXCROISSANCES.

Les loupes, kystes et d'une manière générale toutes les saillies autres que les verrues et les naevus seront désignées sous le nom d'*excroissances*.

TATOUERING.

Zorgvuldig het onderwerp, het zinnebeeld vermelden dat voorgesteld is (bijv. *tat. anker, tat. ster, tat. worstelaar met een halter in elke hand, tat. naakte vrouw, enz.*) alsmede de afmetingen.

Zijn er woorden getatoueed, die overschrijven (bijv. *tat. ongelukskind*).

Indien de tatoueringen rood of veelkleurig zijn, er de kleur van vermelden.

Sommige tatoueringen en vooral de roode tatoueringen verzwakken of verdwijnen met den tijd, maar de meeste zijn onuitwischbaar. Soms trachten de misdadigers zich van die herkenningsteekens te ontmaken, hetzij door er een tweede op te laten aanbrengen, hetzij door de eerste tatouering te doen wegnemen.

In het eerste geval schrijven : *twee tat. opeen*, en zoo veel mogelijk de twee tatoueringen of ten minste een er van beschrijven.

In het tweede geval, het litteeken dat de tatouering vervangen heeft, beschrijven.

WRATTEN.

De wratten kunnen verdwijnen of kunnen weggenomen worden; dienvolgens moet de vermelding van een wrat vergezeld gaan van het woord *voorbijgaand*, gevolgd van een vraagteeken. (?)

N. B. *Het spreekt van zelf dat, wanneer bijzondere kenteekens worden beschreven, de onuitwischbare worden vermeld bij voorkeur boven degenen die maar van voorbijgaanden aard zouden kunnen zijn.*

UITWASSEN.

De loepen, kystische^wgezwollen en over het algemeen al de dikten buiten de wratten en de nævus, worden aangeduid onder de benaming *uitwassen*.

AMPUTATIONS.

Définir exactement les amputations partielles, ex. 3e phal. index g. amp. (éventuellement : *partiellement amp.*) 2e et 3e phal. médus g. amp. avt bras dr. amp. jambe dr. amp. jusqu'au genou.

ANKYLOSES.

Indiquer si elles sont *complètes* ou *incomplètes*, en d'autres termes, si les mouvements articulaires sont impossibles ou encore partiellement possibles. Signaler éventuellement si les deux parties de membre, entre lesquelles siège l'ankylose, sont soudées à angle droit ou bien à angle obtus ou aigu.

ONGLES STRIÉS

Parfois les ongles présentent des plis et des traits (*stries*) verticaux dans le sens de leur longueur; on se rend très bien compte, en observant ces stries, qu'elles sont permanentes.

On notera ce caractère à l'aide des termes *ongle strié*.

DOIGT RÉTRACTÉ.

Doigt fléchi et raccourci par suite d'ankylose.

NEZ COUPEROSÉ.

Le bout et parfois une partie du dos du nez sont rouges ou violacés.

PAUPIÈRES CHASSIEUSES.

Les paupières sont peu ouvertes et suppurent parfois; les bords sont gonflés et rouges.

AFGEZETTE LICHAAMSDEELEN.

Indien een lichaamsdeel slechts gedeeltelijk afgezet is, dient nauwkeurig vermeld in hoever het afgezet werd : bijv. 3e gel. l. *wijsv. amp.*; (desgevallend : *gedeelt. amp.*); 2e en 3e gel. l. *middenv. amp.*; r. *voorarm amp.*; r. *been amp. tot aan de knie.*

GEWRICHTSSTIJFHEID.

Aanduiden of zij *volledig* of *onvolledig* is, met andere woorden of de bewegingen van de gewrichten onmogelijk zijn ofwel of zij nog gedeeltelijk mogelijk zijn. Desgevallend ook vermelden of de twee deelen van het lidmaat tusschen dewelke de stijfheid aanwezig is, recht-hoekig, stomphoekig of scherphoekig vergroeid zijn.

GEGROEFDE NAGELS.

Soms vertoonen de nagels in de lengte vertikale plooiën en groeven (strepen); bij het bezichtigen van die strepen merkt men dadelijk of zij al dan niet bestendig zijn.

Dit kenteeken zal men beschrijven met de woorden *gegroeftde nagel*.

SAMENGETROKKEN VINGER.

De vinger is gekromd of verkort ten gevolge van gewrichtsstijfheid.

EEN BRUMMELNEUS.

De punt van den neus (en soms een deel van den neusrug) zijn rood of paarsachtig.

ONTSTOKEN OOGLEDEN.

De oogleden zijn weinig open en etteren soms; de randen zijn gezwollen en rood.

PAUPIÈRES LARMOYANTES.

Les paupières, gonflées et rouges aussi, donnent l'impression que le sujet vient de pleurer.

ŒIL TRUITÉ.

L'iris est parsemé de petites taches rousses.

ŒIL A SECTEUR DE COULEUR DIFFÉRENTE.

Une partie de l'iris, en forme de secteur, est d'une autre couleur que l'iris.

Indiquer la couleur de ce secteur, ex. *secteur marron œil dr.*

YEUX VAIRONS.

Les deux yeux sont de couleur différente.

VOIX TRÈS GRAVE OU TRÈS AIGUE.

Caractère à noter lorsque la voix se rapproche, chez l'homme, de la voix féminine, et chez la femme, de la voix masculine.

N. B. Les agents, chargés de vérifier si un signalement s'applique à une personne et qui constateraient, par exemple, qu'une verrue a été notée comme *nævus* ou comme *excroissance* ou qu'une autre erreur de ce genre a été commise, voudront bien ne pas s'arrêter à ces différences de détail.

B. — FORME.

Les formes les plus communes sont les formes :

1° Linéaire (subdivisée en rectiligne, courbe et sinu-euse);

2° Ronde;

3° Ovale;

4° Demi-ovale;

HUILLOOGEN.

De oogleden die ook gezwollen en rood zijn, geven den indruk dat de persoon pas geweend heeft.

ROODGESPIKKELD OOG.

Het regenboogvlies is bespikkeld met kleine rosse vlekken.

OOG MET ANDERS GEKLEURDEN SECTOR.

Een gedeelte van het regenboogvlies in vorm van sector, is van een andere kleur dan dat vlies.

De kleur van dien sector aanduiden, bijv. *donkerbruine sector r. oog.*

OOGEN VAN TWEEËRLEI KLEUR.

Het linker oog heeft een andere kleur dan het rechter.

ZEER ZWARE OF ZEER HOOG STEM.

Van dit kenteeken dient melding gemaakt, indien de man bijna een vrouwenstem heeft of indien de vrouw bijna een mannenstem heeft.

N. B. Indien de agenten, die moeten nagaan of een signalement toepasselijk is op een bepaald persoon, vaststellen bijv. dat een wrat naevus of wel uitwas werd genoemd of dat een andere dergelijke vergissing werd begaan, zullen zij geen acht geven op dat verschil van weinig belang.

B. — VORM.

De meest voorkomende vormen zijn de volgende :

- 1° De lijnvorm (onderverdeeld in rechte lijn, gebogen lijn en bochtige lijn);
- 2° De ronde vorm;
- 3° De eironde vorm;
- 4° De half eironde vorm;

- 5° Oblongue;
- 6° Triangulaire;
- 7° Carrée;
- 8° Rectangulaire;
- 9° En losange;
- 10° Etoilée;
- 11° En croissant;
- 12° En croix;
- 13° En V, X, Y, Z; etc.

Pour qu'une marque soit qualifiée d'un des termes qui précèdent, il ne faut pas qu'elle présente *rigoureusement* la forme indiquée; il suffit que sa forme rappelle nettement celle exprimée par le terme employé. Ainsi pour qu'une cicatrice soit dénommée *ronde*, *triangulaire*, *ovale*, *en losange*, etc., il n'est pas indispensable qu'elle épouse strictement la forme d'un cercle, d'un triangle, d'une ellipse, d'un losange; il suffit qu'elle évoque clairement l'aspect d'une de ces figures géométriques.

Au besoin on dessinera *grosso modo* la forme de la marque sur la fiche dactyloscopique, ex. *cic.* <

Un signe, dont le contour est confus et ne se rapproche d'aucune forme connue, sera qualifié *informe*.

C. — DIMENSIONS.

Les dimensions sont mesurées au double décimètre (1). Ici non plus l'exactitude absolue n'est pas de rigueur. Ainsi, à titre d'exemple, un tatouage en forme d'ancre, mesurant 47 mm. de hauteur et 31 mm. de largeur, sera figuré comme suit : *tat. ancre de 5/3 cm.*

(1) L'unité de mesure est le centimètre. Ainsi une marque qui serait décrite *cic. ovale de 3/0.5*, sans plus, serait longue de 3 cm. et large de 5 mm. Mieux vaut toutefois écrire *cic. ovale de 3 c./5 mm.*

- 5° De langwerpige vorm;
- 6° De driehoekige vorm;
- 7° De vierkante vorm;
- 8° De rechthoekige vorm;
- 9° De ruitvorm;
- 10° De stervorm;
- 11° De sikkelvorm;
- 12° De kruisvorm;
- 13° De vorm van een V. X. Y. Z. enz.

Om met een van de bovenstaande uitdrukkingen te kunnen beschreven worden, moet een kenteeken daarom niet nauwkeurig den aangeduiden vorm hebben; het volstaat dat de vorm van dat kenteeken duidelijk herinnert aan die bedoeld door den gebruikten term. Zoo is het bijvoorbeeld niet noodig, opdat een litteeken rond, driehoekig, eirond, ruitvormig worde genoemd, dat het heel en gansch den vorm heeft van een cirkel, van een driehoek, van een ellips, van een ruit; het volstaat dat het duidelijk het beeld van een van die geometrische figuren vóór den geest roept.

Desnoods wordt de vorm van het kenteeken *grosso-modo* geteekend op het vingerafdrukblad, bijv. lit.

Een kenteeken dat onduidelijk is omljnd en geen enkelen bekenden vorm benadert, wordt een *vormeloos* kenteeken genoemd.

C. — AFMETINGEN.

De afmetingen worden gemeten met den dubbelen decimeter (1). Hier ook is geen volstrekte juistheid geboden. Zoo kan bijvoorbeeld, een ankervormige tatouëering 47 mm. hoog en 31 mm. breed volgenderwijze beschreven worden : *tat. anker van 5/3 cm.*

(1) De eenheid van maat is de centimeter. Zoo zou een kenteeken dat zou beschreven zijn met de woorden *eirond lit.* van 3/0,5, zonder meer, 3 cm. lang en 5 mm. breed zijn. Het is echter verkieslijk te schrijven *eirond lit van 3 cm/5 mm.*

Lorsque les cicatrices sont en forme de point ou de toute petite cavité on les qualifie de *point cicatriciel*.

Lorsque la longueur et la largeur d'une marque, d'un naevus par exemple, ne dépassent pas 2 à 3 mm. on n'en indique pas les dimensions.

En ce qui concerne les autres signes on mentionne la plus grande longueur et la plus grande largeur.

D. — DIRECTION.

Toute marque particulière. qui est linéaire ou plus longue que large, suit une direction qui est *verticale*, *horizontale* ou *oblique*.

Les mots *vertical* et *horizontal* ne doivent pas être pris dans un sens trop strict et seront employés lorsque la direction se rapproche fortement de la verticale ou de l'horizontale. En cas de doute on écrira *vertical-oblique* ou *horizontal-oblique*.

(N. B. On remarquera que pour éviter des confusions, nous nous abstenons d'employer les termes *oblique-interne*, *externe*, *antérieur*, *postérieur*, figurant dans les *Instructions signalétiques* de Bertillon. Pour la même raison nous renonçons aux déterminatifs *oblique à droite* et *oblique à gauche*).

E. — SITUATION.

Pour indiquer la place exacte qu'occupe une marque particulière on note la partie du corps qui la porte et la distance qui la sépare d'un et souvent de deux points de repère, ex. *Point cicatriciel à 2 cm. dessus pointe interne sourcil g.* (Il est évidemment inutile ici d'écrire que la marque siège sur le front); *Naevus à 1 cm. sous lobe dr. et à 3 cm. de 7e vertèbre.*

Wanneer de litteekens den vorm van een punt of van eenige andere kleine holte hebben, dan worden zij *puntvormig lit*. geheeten.

Wanneer een kenteeken, een naevus bijvoorbeeld, niet meer dan 2 tot 3 mm. lang en breed is, dan worden de afmetingen er van niet opgegeven.

Voor de andere kenteekens wordt alleen de grootste lengte en de grootste breedte opgegeven.

D. — RICHTING.

Elk bijzonder kenteeken in den vorm van een lijn of dat langer is dan breed volgt een richting die *vertikaal*, *horizontaal* of *schuin* is.

De woorden *vertikaal* en *horizontaal* moeten niet in een te strikten zin opgevat worden, en zullen worden gebezigd wanneer de richting merkelijk de vertikale of de horizontale lijn benadert. In geval van twijfel, schrijfven *schuin-vertikaal* of *schuin-horizontaal*.

N. B. Men zal opgemerkt hebben dat wij ons, om alle verwarring te voorkomen, onthouden van het gebruik van de termen *schuin naar binnen*, *schuin naar buiten*, *schuin naar voren*, *schuin naar achteren*, die voorkomen in de *signaletische onderrichtingen* van Bertillon. Om dezelfde reden zien wij af van het gebruik van de termen *schuin naar rechts* en *schuin naar links*.

E. — AANWIJZING VAN DE PLAATS WAAR HET KENTEEKEN ZICH BEVINDT.

Om de juiste plaats aan te duiden waar zich een bijzonder kenteeken vertoont, vernoemt men het deel van het lichaam waarop dat kenteeken zich bevindt en den afstand van dat kenteeken tot een en dikwijls twee vaste punten, bijv. *puntvormig lit. 2 cm. boven begin l. wenkbrauw*. (Het is natuurlijk onnoodig hier te vermelden dat het kenteeken zich op het voorhoofd bevindt); *naevus, 1 cm. onder r. lel en 3 cm. van 7e wervel*.

Parfois l'indication de la distance à des points de repère est superflue, ex. *Tat. étoile entre pouce et index dr.*; *tat. bague autour 1re phal. annulaire, dr.*

Lorsque la marque siège sur l'un des membres on ne signale pas seulement sur quelle partie de ce membre elle se trouve, mais on note aussi si elle est située sur la face antérieure, postérieure, interne ou externe, ex. *Tat. cœur percé de 3/2 cm. à 4 1/2 cm. dessus poignet g. face ant.*, *tat. (voir alinéa précédent) étoile entre pouce et index dr. face post.*

La face antérieure des bras, des mains et des doigts est la face palmaire, c'est-à-dire celle qui comprend la paume de la main.

La face postérieure est celle qui comprend le dos de la main.

La face interne est celle qui est tournée vers le corps lorsque la face antérieure est tournée en avant.

On déduira tout naturellement de là quelle est la face externe.

La face externe du médius, par exemple, est celle qui regarde l'index; la face interne du même doigt, celle qui regarde l'annulaire.

La face antérieure des membres inférieurs est celle qui prolonge le dos du pied; la face postérieure, par conséquent, celle qui comprend le talon.

Les parties du corps et les points de repère à employer pour la localisation des signes particuliers sont les suivants :

MEMBRES SUPÉRIEURS.

- 1° L'épaule;
- 2° Le bras;
- 3° Le coude (face postérieure, interne et externe);
- 4° Le pli du coude;
- 5° L'avant-bras;

Soms is het nutteloos te zeggen op welken afstand van een vast punt het kenteeken afgelegen is, bijv. : *tat. ster tusschen r. duim en wijsvinger*; *tat. ring rond 1° gel. r. ringv.*

Wanneer het kenteeken zich op een van de ledematen bevindt, dan wordt niet alleen aangeduid op welk deel van dat lidmaat het kenteeken zich vertoont, maar ook of het zich bevindt op de voor- of achterzijde, de binnenzijde of de buitenzijde, bijv. *tat. doorhoord hart van 3/2 cm. op 4 1/2 cm. boven l. pols voorzijde, tat. zie vorige alineæ) ster tusschen r. duim en wijsv. achterz.*

De *voorzijde* van de armen, de handen en de vingers is de kant van de palm, dus de binnenzijde van de hand.

De *achterzijde* is de zijde van den rug van de hand.

De *binnenzijde* is de kant die naar het lichaam gekeerd is wanneer de voorzijde naar voren is gekeerd.

Hieruit is gemakkelijk af te leiden, welke de *buitenzijde* is.

De buitenzijde van den middenvinger, bij voorbeeld, is de zijde die naar den wijsvinger gekeerd is; de binnenzijde van denzelfden vinger is de zijde die naar den ringvinger gekeerd is.

De voorzijde van de onderste ledematen is de verlenging van den rug van den voet; de achterzijde is dus de zijde waar de hiel is.

De deelen van het lichaam en de vaste punten door welker aanduiding de ligging van de bijzondere kenteekens kan worden aangewezen zijn de volgende :

BOVENSTE LEDEMATEN.

- 1° De s. houder;
- 2° De arm;
- 3° De elleboog (achterzijde, binnenzijde en buitenzijde);
- 4° De vouw van den elleboog;
- 5° De voorarm;

- 6° Le poignet;
- 7° La paume et le dos de la main;
- 8° La base du pouce (la partie où le pouce se soude à la main);

9° La 1re, la 2e et la 3e articulations de chaque doigt;

10° La 1re, la 2e et la 3e phalanges;

11° Les ongles.

N. B. La 1re articulation est celle qui raccorde le doigt à la main proprement dite; la 3e articulation est, par conséquent, celle qui est voisine de l'ongle.

De même la 1re phalange est celle qui touche, d'un côté, à la paume, de l'autre côté, au dos de la main, la 3me, celle qui porte l'ongle.

Ne pas oublier que le pouce ne compte que deux phalanges et que c'est, par conséquent, la 2me qui est revêtue de l'ongle.

VISAGE.

12° Les cheveux (ex. *cic...* à 1 cm. sous cheveux);

13° Le front;

14° Les bosses frontales;

15° La racine du nez;

16° Les sourcils, où l'on distingue le milieu, la pointe interne et la pointe externe, ex. *excroissance* à 2 1/2 cm. *derrière p^{te} ext. sourcil dr.*

17° Les yeux, où l'on distingue le milieu, l'angle interne et l'angle externe;

18° Les paupières;

19° Les cils;

20° Le dos du nez;

21° La base du nez;

22° La cloison du nez;

23° Le bout du nez;

24° Les ailes du nez;

25° Les narines;

- 6° De pols;
- 7° De palm en de rug van de hand;
- 8° De basis van den duim (het deel waar de duim aan de hand gevestigd is en dat de « muis » wordt genoemd wanneer het de binnenzijde van de hand betreft);
- 9° Het 1°, het 2° en het 3° gewricht van elken vinger;
- 10° De 1°, de 2° en de 3° geleding;
- 11° De nagels.

N. B. Het 1° gewricht is datgene dat den vinger aan de eigenlijke hand hecht, het 3° gewricht is dus het gewricht dat het kortst bij den nagel is.

Zoo is ook de 1° geleding deze die van den eenen kant de palm van de hand en van den anderen kant den rug van de hand raakt, de 3° geleding, deze die den nagel draagt.

Niet vergeten dat de duim slechts twee geledingen telt en dat het dus de 2° geleding is waarop de nagel zich bevindt.

GELAAT.

- 12° Het haar (bijv. *lit. op 1 cm. onder het haar*);
- 13° Het voorhoofd;
- 14° De voorhoofdsknobbels;
- 15° De neuswortel;
- 16° De wenkbrauwen, onderverdeeld in midden, begin en einde (bijv. *uitwas op 2 1/2 cm. achter einde r. wenkbrauw*);
- 17° De oogen, waarin te onderscheiden zijn: het midden, de binnenhoek, de buitenhoek;
- 18° De oogleden;
- 19° De wimpers;
- 20° De neusrug;
- 21° De neusbasis;
- 22° Het tusschenschot van den neus;
- 23° De neuspunt;
- 24° De neusvleugels;
- 25° De neusgaten;

- 26° Les lèvres ;
- 27° Le sillon médian (de la lèvre supérieure) ;
- 28° La bordure ou ourlet des lèvres (partie externe des lèvres qui est rose et légèrement épidermée) ;
- 29° Les coins ou commissures de la bouche ;
- 30° Les dents se divisant en incisives, canines et molaires. (Chaque mâchoire compte 4 incisives, 2 canines, 4 petites molaires et 6 grosses molaires). Ex. 2e incis. dr. sup. manque ; 1e grosse molaire g. inf. plombée ou aurifiée ;
- 31° Les gencives ;
- 32° Le menton ;
- 33° La pointe du menton ;
- 34° Les mâchoires, ex. *cic. scrofula sous mach. dr.* ;
- 35° Les joues ;
- 36° Les pommettes (partie saillante de la joue sous l'angle externe de l'œil) ;
- 37° Les tempes.

OREILLES.

- 38° Le pavillon ;
- 39° La bordure de l'oreille, se divisant en bordure originelle (prolongement de la bordure à l'intérieur de la conque), bordure antérieure (le long de la joue), bordure supérieure (l'arc de cercle qui forme la limite supérieure du pavillon) et bordure postérieure (depuis la précédente jusqu'au lobe) ;
- 40° Le pli de l'oreille (en arrière et au-dessus de la conque, divisé en pli inférieur, pli supérieur et pli médian) ;
- 41° Le lobe ou lobule ;
- 42° L'antitragus (saillie située au-dessus du lobe) ;
- 43° La fossette naviculaire (dépression allongée entre le pli et la bordure postérieure et parfois une partie de la bordure supérieure) ;

- 26° De lippen;
- 27° De bovenlipgroef;
- 28° De lipranden (buitenkant van de lippen die rooskleurig en met een lichte bovenhuid bedekt is);
- 29° De mondhoeken;
- 30° De tanden, die zijn : de snijtanden, de hondstanden (of hoektanden) en de maaltanden of kiezen. (Elk kakebeen bevat 4 snijtanden, 2 hondstanden, 4 kleine maaltanden en 6 dikke maaltanden). Bijv. 2° r. *snijtand boven ontbreekt*; 1° *dikke benedenmaaltand l. geplombeerd of met goud gevuld.*
- 31° Het tandvleesch;
- 32° De kin;
- 33° De punt van de kin;
- 34° De kakebeenen, bijv. *lit. kliergezwel onder r. kakebeen*;
- 35° De wangen;
- 36° De jukbeenderen (vooruitstekend gedeelte van de wang onder den buitenhoek van het oog);
- 37° De slapen.

DE OOREN.

- 38° De oorschelp;
- 39° De oorrand, die bestaat uit : den beginrand (verlening van den rand aan de binnenzijde van de ooropening), den voorrand (langs de wang), den bovenrand (de boog die de bovenzijde van de oorschelp uitmaakt) en den achterrand (van aan den vorigen rand tot aan de lel);
- 40° De vouw van het oor (achter en boven de ooropening verdeeld in onderste vouw, bovenste vouw en middenste vouw);
- 41° De lel;
- 42° De antitragus knobbel gelegen boven de lel;
- 43° Het oorgootje (langwerpige indeuking tusschen de vouw en den achterrand en soms een gedeelte van den bovenrand);

44° La fossette digitale (entre le pli supérieur, le pli médian et la bordure antérieure);

45° La conque;

46° Le tragus (saillie séparant la conque de la joue);

47° Le canal intertragien (ouverture entre le tragus et l'antitragus).

Cou.

48° La pomme d'Adam (saillie cartilagineuse du larynx au milieu et en avant du cou);

49° La fourchette (du sternum).

POITRINE.

50° Les mamelons;

51° Les clavicules;

52° Le nombril;

53° La médiane (ligne imaginaire passant par le milieu du front, le dos du nez, le milieu de la poitrine, etc., et divisant le corps en deux) *ex. gros nævus à 5 cm. dessus mamelon g. et à 3 cm. médiane.*

NUQUE ET DOS.

54° La colonne vertébrale;

55° La 7e vertèbre (vertèbre faisant saillie lorsqu'on incline la tête);

56° Les omoplates.

N. B. *Jusqu'à ce qu'on soit bien familiarisé avec le relevé des marques particulières, consulter les tableaux photographiques.*

REMARQUE.

On s'étonnera peut-être de ce que les règles, qui précèdent, s'écartent quelque peu de celles tracées par Bertillon mais il suffira, pour comprendre ces différences, de se

44° De vingervormige holte (tusschen de bovenste vouw, de middenste vouw en den voorrand);

45° De ooropening;

46° De vooroorknobbel (knobbel die de ooropening van de wang scheidt);

47° De oorspleet (opening tusschen den vooroorknobbel en den antitragus).

HALS.

48° De Adamsappel (kraakbeenige knobbel van het strottenhoofd te midden en aan de voorzijde van den hals)

49° Het kuiltje boven het borstbeen.

BORST.

50° De tepels;

51° De sleutelbeenderen;

52° De navel;

53° De middellijn (denkbeeldige lijn loopende over het midden van het voorhoofd, den neusrug, het midden van de borst, enz. en die het lichaam in tweeën verdeelt, bijv. *dikke nævus op 5 cm. boven l. tepel en op 3 cm. van middellijn.*

NEK EN RUG.

54° De ruggegraat;

55° De 7° wervel (wervel die uitspringt wanneer men het hoofd buigt);

56° De schouderbladen.

N. B. Zoolang men niet goed gewoon is aan het opnemen van de bijzondere kenteekens, zal men de fotografische tabellen raadplegen.

OPMERKING.

Misschien zal men verwonderd zijn dat de hierboven gestelde regelen eenigzins afwijken van die door Bertillon voorgeschreven : de reden van die afwijking zal men

rappeler que lorsque Bertillon a imaginé sa méthode magistrale, la description des marques particulières ne devait pas servir seulement à la vérification d'un signalement sur le sujet présent mais aussi à l'identification d'un sujet absent par la comparaison de deux fiches anthropométriques entre elles. De là la nécessité de noter sur les fiches au moins 5 à 6 de ces marques et de les décrire d'une façon très complète. Depuis lors les empreintes digitales ont pris place sur les fiches signalétiques et l'identification de celles-ci a surtout lieu actuellement à l'aide des dactylogrammes. C'est pourquoi nous avons cru pouvoir simplifier les règles édictées par le maître français, de façon à réduire sensiblement la période d'initiation des agents chargés de les appliquer.

Dans le même ordre d'idées nous avons modifié le tableau des abréviations autorisées; les abréviations de Bertillon ne sont intelligibles que pour les initiés; celles, qui suivent, sont compréhensibles pour tout le monde.

dadelijk begrijpen, als men bedenkt dat, toen Bertillon zijn meesterlijke methode heeft uitgedacht, de beschrijving van de bijzondere kenteekens moest dienen, niet alleen om na te gaan of een signalement wel den aanwezige zijnden persoon betreft, maar ook om een afwezig persoon te identificeeren door twee anthropometrische kaarten met elkaar te vergelijken. Dientengevolge was het noodig ten minste 5 of 6 van de kenteekens op de kaarten te vermelden en ze zeer volledig te beschrijven. Sindsdien werden ook de vingerafdrukken op de signalementskaart opgenomen en geschiedt thans de identificeering van die kaarten hoofdzakelijk door middel van dactylogrammen. Derhalve hebben wij gemeend de door den Franschen meester gestelde regelen te mogen vereenvoudigen, derwijze dat de met de toepassing van die regelen gelaste agenten minder tijd behoeven om er zich vertrouwd mede te maken.

Om een gelijke reden hebben wij de lijst van de toegelaten verkortingen gewijzigd. De verkortingen van Bertillon zijn alleen voor ingewijden verstaanbaar; de verkortingen die hieronder volgen, kunnen door iedereen begrepen worden.

TABLEAU RÉCAPITULATIF

NATURE du SIGNÉ	Sa forme	Ses dimensions	Son inclinaison générale	Sa situation par rapport à un ou deux repères	Face
Cicatrice, nævus, ta- touage, etc. (V. notice, pp. 12 et s ^{es})	1. Linéaire (subdivi- vée en rectiligne, courbe et sinueuse) 2. Ronde. 3. Ovale. 4. Demi-ovale. 5. Oblongue. 6. Triangulaire. 7. Carrée. 8. Rectangulaire. 9. En losange. 10. Etoilée. 11. En croissant. 12. En croix. 13. En V, X, Y, Z, etc.	1, 2, 3, 4 cm., éven- tuellement mm.. pour les cicatrices rectilignes ou 3/4 c. 4/8 mm., etc., pour les cicatrices à deux dimensions.	Verticale. Horizontale. Oblique.	Dessus (au des- sus de). Sous. Milieu. Sur, ou en travers. — A droite, à gauche (d'un ou deux repères).	Antérieure. Postérieure. Externe. Interne. (Quand la marque est située sur un des membres).

OVERZICHTELIJKE TABEL

AARD van het KENTEEKEN	Zijn vorm	Zijn afmetingen	Zijn algemeene richting	Zijn ligging met betrekking tot een of twee vaste punten	Zijde
Litteeken, nævus, tatoueering, enz. (Z. tekst, bl. 13 en v ^e)	- Lijnvormig te ver- deelen in (rechte lijn, gebogen lijn of bochtige lijn). - Rond. - Eirond. - Half-eirond. - Langwerpig. - Driehoekig. - Vierkant. - Rechthoekig. - Ruitvormig. - Stervormig. - Sikkelvormig. - Kruisvormig. - In vorm van een V. X. Y. Z., enz.	1, 2. 3, 4 cm. (des- gevallend mm.) voor de rechtlij- nige litteekens of 3/4 cm., 4/8 mm, enz., voor de littee- kens met twee afmetingen.	Vertikaal (lood- recht). Horizontaal. Schuin.	Boven. Onder. Midden. Op, of schuin over. ----- Rechts, links (van een of twee vaste punten).	Voorzijde. Achterzijde. Buitenzijde. Binnenzijde. (Wanneer het ken- teeken zich op een van de ledematen bevindt).

Description des marques particulières

Abréviations autorisées

Amputé	amp.
Ankylosé	ank.
Annulaire	annul.
Antérieur	antér.
Au-dessus de	dessus
Auriculaire	auric.
Avant	avt.
Cheveux	chevx.
Cicatrice colonne vertébrale	cic. col. vert.
Droit ou droite	dr.
Externe	ext.
Gauche	g.
Horizontal	horiz.
Inférieur	infér.
Interne	int.
Mâchoire	mâch.
Maxillaire	maxil.
Oblique	obliq.
Omoplate	omopl.
Phalange	phal.
Postérieur	postér.
Quelques	qq.
Rectiligne	rectil.
Septième vertèbre	7° vert. ou 7°
Supérieur	supér.
Taches de rousseur	rouss ^{rs}
Tatouage	tat.

Beschrijving van de bijzondere kenteekens

Toegelaten afkortingen

Achterzijde	achterz.
Afgezet	amp.
Ankylose	ank.
Binnenzijde	binnenz.
Binnenwaarts	binnenw.
Bovenzijde	bovenz.
Buitenzijde	buitenz.
Buitenwaarts	buitenw.
Geamputeerd	amp.
Gebogen	geb.
Geleding	gel.
Gewricht	gew.
Gewrichtsstijfheid	ank.
Horizontaal	horiz.
Jukbeen	jukb.
Kakebeen	kakeb.
Kruisvormig	kruisv.
Links	l.
Litteeken	lit.
Middenvinger	middenv.
Onderzijde	onderz.
Puntvormig	puntv.
Rechts	r.
Rechtlignig	rechtl.
Ringvinger	ringv.
Schouderblad	schbl.
Schuin	sch.
Tatouëering	tat.
Vertikaal	vert.
Voorzijde	voorz.
7 ^e wervel	7 ^e w.
Wijsvinger.	wijsv.

Sujet
dans la position du soldat sans arme (a).

Vue de profil.

Face antérieure.

Face postérieure.

Côté gauche du dessin, plan ou face antérieur ; côté droit, plan ou face postérieur.

Description des marques particulières

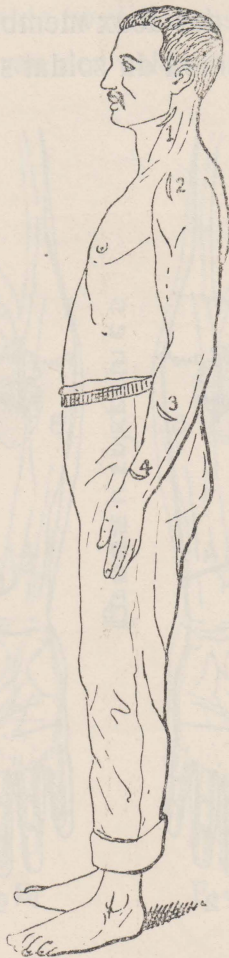
(V. notice *ad hoc* pp. 6 et ss)

- 1) Cic. rectil. de 6 cm. obliq. derrière mach. à 4 cm. sous lobe g.
- 2) Cic. courbe de 7 cm. vertic. sur épaule g. face ext.
- 3) Cic. courbe de 6 cm. obliq. à 12 cm sous coude g. face ext.
- 4) Cic. courbe de 4 cm. horiz. sur poignet g. face ext.

De te beschrijven persoon
in de houding van den soldaat zonder wapen (a).

Van ter zijde gezien.

Voorzijde.

Achterzijde.

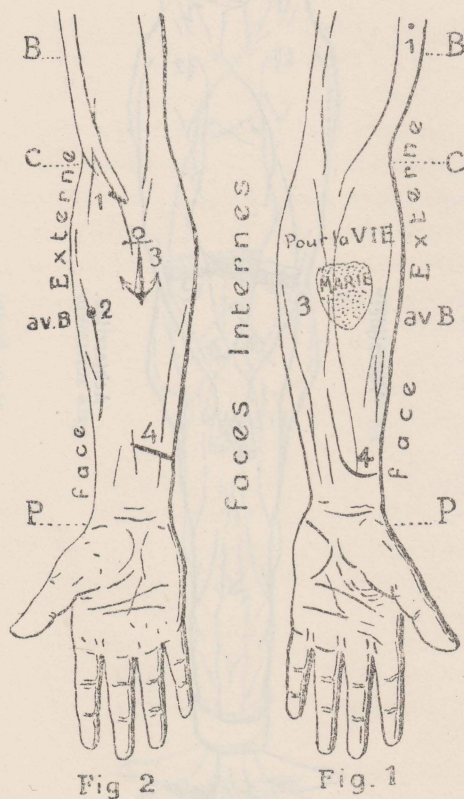
* Linkerkant van de afbeelding, voorplan of voorzijde; rechterzijde, achterplan of achterzijde.

Beschrijving van de bijzondere kenteekens

(Zie nota daarover bl. 7 en volg.)

- 1) Rechtl., lit. lang 6 cm. schuin achter kakeb. 4 cm. onder l. lel.
- 2) Geb. lit. lang 7 cm. vert. op l. schouder buitenz.
- 3) Geb. lit. lang 6 cm. schuin op 12 cm. onder l. elleboog buitenz.
- 4) Geb. lit. van 4 cm. horiz. op l. pols buitenz.

Face antérieure des deux membres supérieurs dans la position du soldat sans arme.

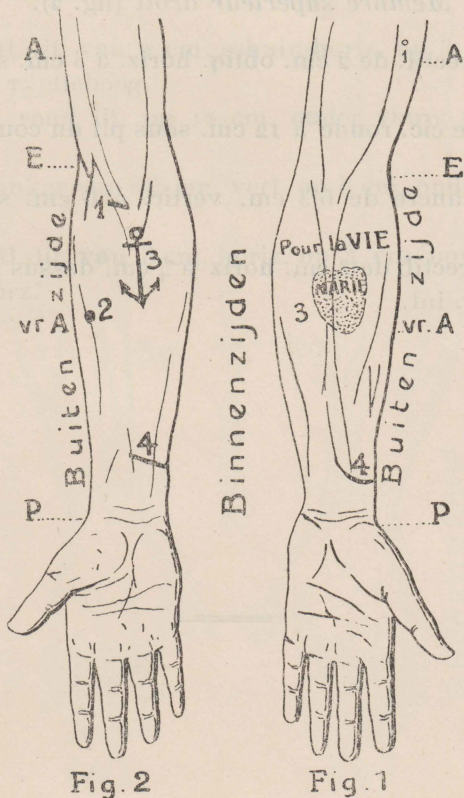

Description des marques particulières représentées

I. — Membre supérieur gauche (fig. 1).

- 1) Nævus à 11 cm. dessus coude g. face ext.
- 2) Tat. Pour la VIE de 9/2 cm. horiz. à 5 cm. sous coude g. face antér.
- 3) Tat. Cœur ombré renfermant le nom MARIE, de 5/5 cm., à 2 cm. sous précédent.

Voorzijde van de twee bovenste ledematen
in de houding van den soldaat zonder wapen.

Beschrijving van de afgebeelde bijzondere kenteekens

I. — Linker bovenste lidmaat (fig. 1).

- 1) Nævus op 11 cm. boven l. elleboog, buitenz.
- 2) Tat. Pour la VIE van $9/2$ cm. horiz. op 5 cm. onder l. elleboog voorz.
- 3) Tat. omschaduwde hart, met in het midden den naam MARIE, van $5/5$ cm., op 2 cm. onder vorige tat.

4) Cic. courbe de 5/0,3 cm. obliq. horiz. à 3 cm. dessus poignet g. face antér.

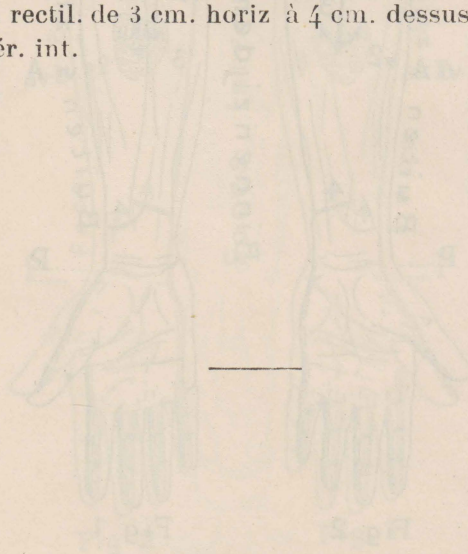
II. — *Membre supérieur droit* (fig. 2).

1) Cic. rectil. de 2 cm. obliq. horiz. à 3 cm. sous pli du coude dr.

2) Petite cic. ronde à 12 cm. sous pli du coude dr. vers face ext.

3) Tat. ancre de 6/3 cm. vertic. à 6 cm. sous pli du coude dr.

4) Cic. rectil. de 3 cm. horiz à 4 cm. dessus poignet dr. face antér. int.

4) Geb. lit. van $5/0,3$ cm. schuin-horiz. op 3 cm. boven l. pols voorz.

II. — *Rechter bovenste lidmaat* (fig. 2).

1) Rechtl. lit. van 2 cm. schuin-horiz. op 3 cm. onder vouw van r. elleboog.

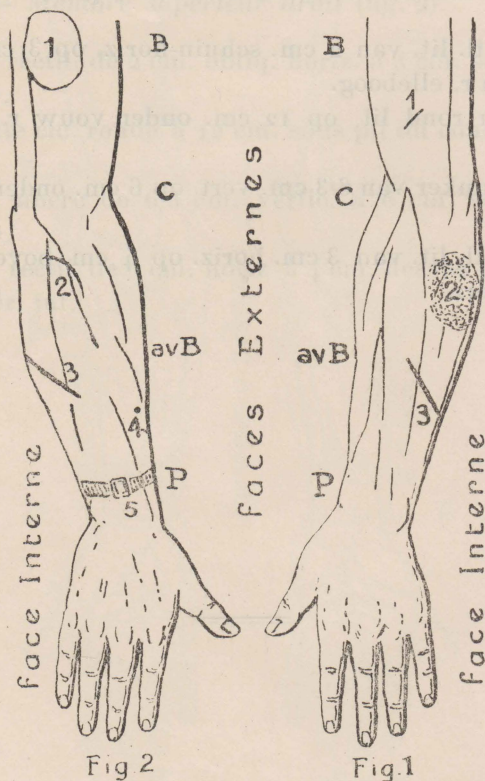
2) Klein rond lit. op 12 cm. onder vouw r. elleboog buitenw.

3) Tat. anker van $6/3$ cm. vert. op 6 cm. onder vouw r. elleboog.

4) Rechtl. lit. van 3 cm. horiz. op 4 cm. boven r. pols binnenvoorz.

Face postérieure des deux membres supérieurs
après une demi-torsion de l'avant-bras (pronation).

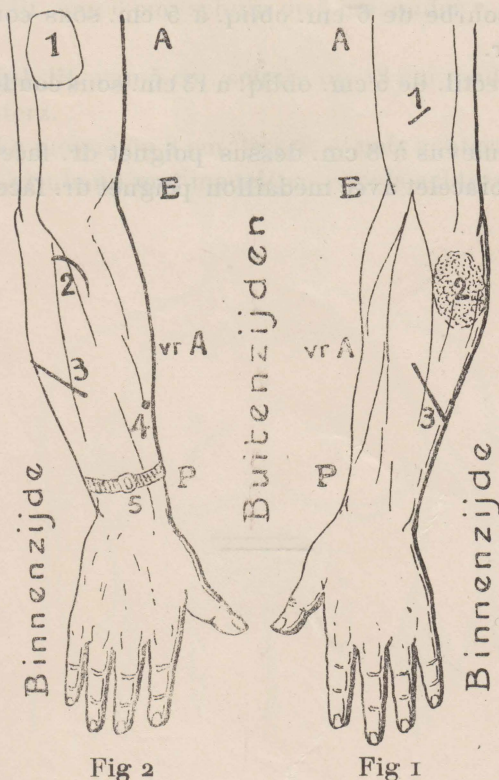

Description des marques particulières représentées

I. — Membre supérieur gauche (fig. 1).

- 1) Cic. rectil. de 2 cm. obliq. à 4 cm. dessus coude g. face antér. ext.
- 2) Cic. ovale de $7/4$ cm. vertic. à 5 cm. sous coude g. face postér. (probablement tatouage effacé)
- 3) Cic. rectil. de 6 cm. obliq. à 9 cm. des sus dessus poignet g. face postér.

Achterzijde van de twee bovenste ledematen
na een halve torsie van de voorarmen (pronatie).

Beschrijving van de afgebeelde kenteekens

I. — Linker bovenste lidmaat (fig. 1).

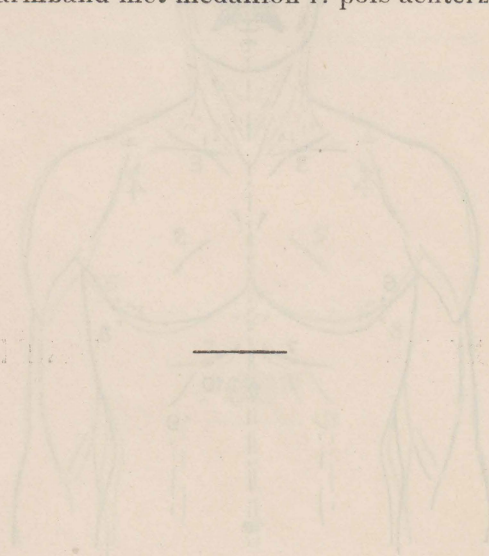
- 1) Rechtl. lit. van 2 cm. schuin op 4 cm. boven l. elleboog buitenvoorz.
- 2) Eirond lit. van $7/4$ cm. vert. op 5 cm. onder l. elleboog achterz. (waarschijnlijk uitgewischte tat.)
- 3) Rechtl. lit. van 6 cm. schuin op 9 cm. boven l. pols achterz.

II. — *Membre supérieur droit* (fig. 2).

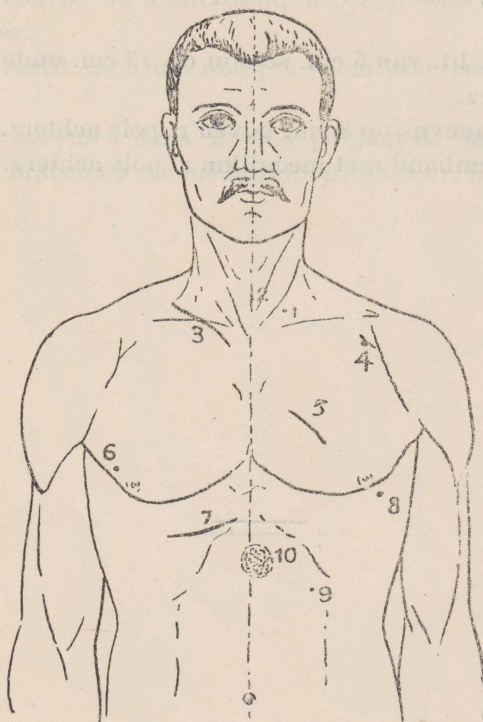
- 1) Cic. rectangul.-ovale de $6\frac{1}{4}$ cm. à 9 cm. dessus coude dr. face antér. ext.
- 2) Cic. courbe de 6 cm. obliq. à 5 cm. sous coude dr., face postér.
- 3) Cic. rectil. de 5 cm. obliq. à 13 cm. sous coude g. face postér.
- 4) Gros nævus à 8 cm. dessus poignet dr. face postér.
- 5) Tat. bracelet avec médaillon poignet dr. face postér.

II. — *Rechter bovenste lidmaat* (fig. 2).

- 1) Rechthoekig, ovaal lit. van $6\frac{1}{4}$ cm. op 9 cm. boven r. elleboog buitenvoorz.
- 2) Geb. lit. van 6 cm. schuin op 5 cm. onder r. elleboog, achterz.
- 3) Rechtl. lit. van 5 cm. schuin op 13 cm. onder l. elleboog achterz.
- 4) Dikke nævus op 8 cm. boven r. pols achterz.
- 5) Tat. armband met medaillon r. pols achterz.

Tronc vu de face (b).

Description des marques particulières représentées

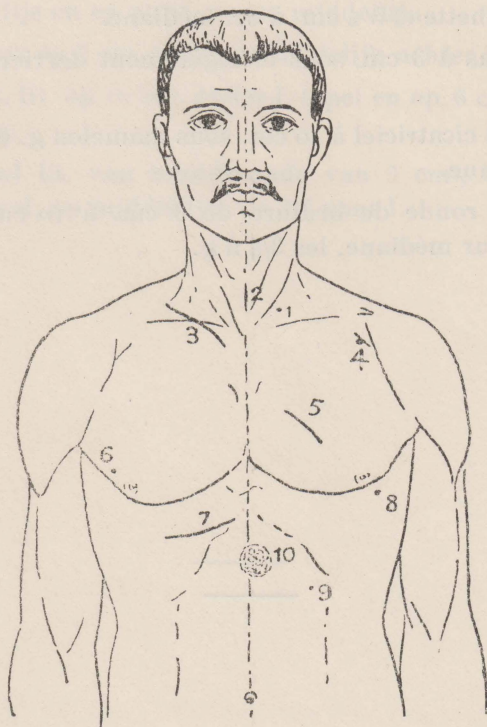
1) Nævus à 6 cm. sous pomme d'Adam et à 3 cm. à g. médiane.

2) Cic. rectil. de 2 1/2 cm. vertic. à 3 cm. sous pomme d'Adam.

3) Cic. rectil. de 6 cm. horiz.-obliq. à 4 cm. à dr. fourchette sur clavicule.

4) Nævus à 9 cm. à g. fourchette sur épaule.

Romp van voren gezien (b).

Beschrijving van de afgebeelde kenteekens

- 1) Nævus op 6 cm. onder Adamsappel en op 3 cm. l. van middellijn.
- 2) Rechtl. lit. van 2 1/2 cm. vert. op 3 cm. onder Adamsappel.
- 3) Rechtl. lit. van 6 cm. horiz.-schuin op 4 cm. r. van kuiltje op sleutelbeen.
- 4) Nævus op 9 cm. l. van kuiltje op schouder.

5) Cic. rectil. de 3 1/2 cm. obliq. à 7 cm. sous fourchette et à 3 cm. à g. médiane.

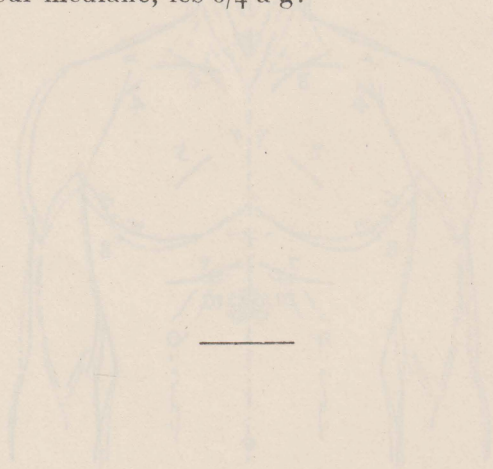
6) Nævus à 2 cm. dessus et derrière mamelon dr.

7) Forte cic. courbe de 8/0,2 cm. horiz-obliq. à 15 cm sous fourchette et à 2 cm à dr. médiane.

8) Nævus à 3 cm. sous et légèrement derrière mamelon g.

9) Point cicatriciel à 10 cm. sous mamelon g. et à 6 cm. à g. médiane.

10) Cic. ronde de brûlure de 3 cm. à 10 cm. dessus nombril sur médiane, les 3/4 à g.

5) Rechtl. lit. van 3 $1/2$ cm. schuin op 7 cm. onder kuiltje en op 3 cm. l. van middellijn.

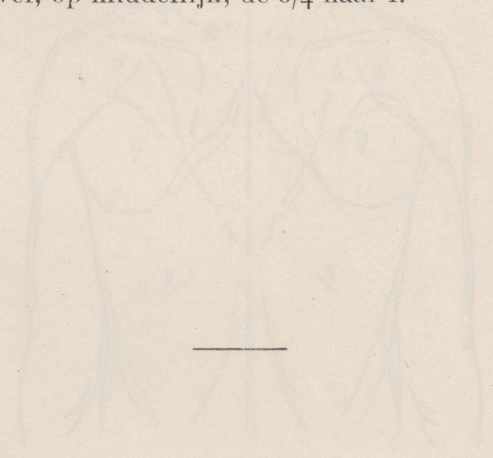
6) Nævus op 2 cm. boven en achter r. tepel.

7) Geb. diep lit. van 8/0,2 cm. horiz. schuin op 15 cm. onder kuiltje en op 2 cm. r. van middellijn.

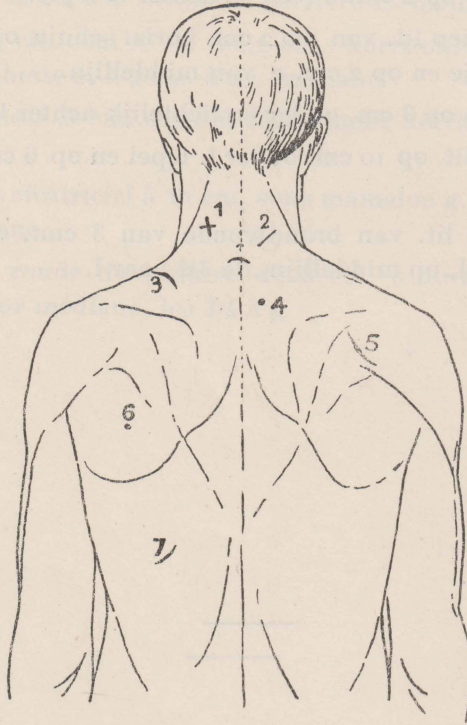
8) Nævus op 3 cm. onder en lichtelijk achter l. tepel.

9) Punt. lit. op 10 cm. onder l. tepel en op 6 cm. l. van middellijn.

10) Rond lit. van brandwonde van 3 cm., op 10 cm. boven navel, op middellijn, de $3/4$ naar l.

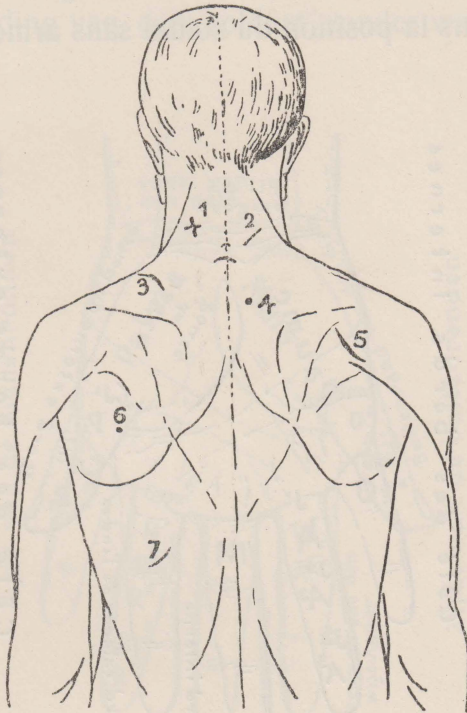
Tronc vu de dos (b).

Description des marques particulières représentées

- 1) Cic. en croix de 2/2 cm à 2 1/2 cm. à g. col. vert. à et 3 cm. dessus, 7e vert.
- 2) Cic. rectil. de 3 cm. obliq. à 2 cm. dessus et à dr. 7e vert.
- 3) Cic. courbe de 6 cm. obliq. à 7 cm à g. 7e vert.
- 4) Nævus à 2 cm. à dr. col. vert. et à 3 cm. sous 7e vert.
- 5) Forte cic. léger^t courbe de 5 cm. obliq. à 9 cm. à dr. col. vert. sur épaule.
- 6) Gros nævus à 10 cm. à g. col. vert. sur omopl.
- 7) Cic. rectil. de 3 cm. obliq. à 24 cm. sous 7e vert. et à 6 cm. à g. col. vert.

Romp van achteren gezien (b).

Beschrijving van de afgebeelde kenteekens

1) Kruisv. lit. van 2/2 cm., op 2 1/2 cm. l. van ruggegraat en op 3 cm. boven 7ⁿ w.

2) Rechtl. lit. van 3 cm. schuin op 2 cm. boven en r. van 7ⁿ w.

3) Geb. lit. van 6 cm. schuin op 7 cm. l. van 7ⁿ w.

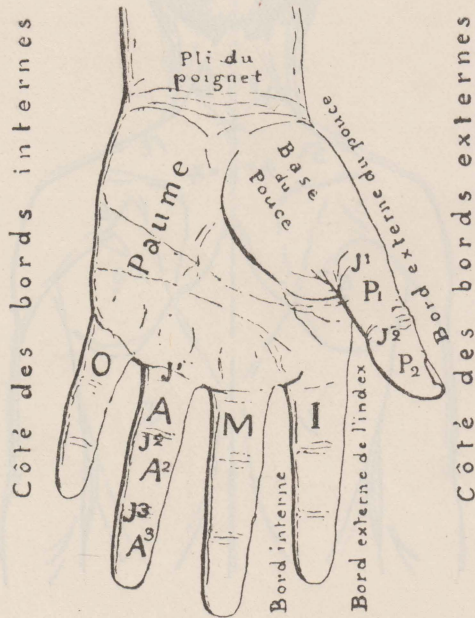
4) Nævus op 2 cm. r. van ruggegraat en op 3 cm. onder 7ⁿ w.

5) Diep lit. lichtelijk geb. van 5 cm. schuin op 9 cm. r. van ruggegraat op schouder.

6) Dikke nævus op 10 cm. l. van ruggegraat op schbl.

7) Rechtl. lit. van 3 cm. schuin op 24 cm. onder 7ⁿ w. en op 6 cm. l. van ruggegraat.

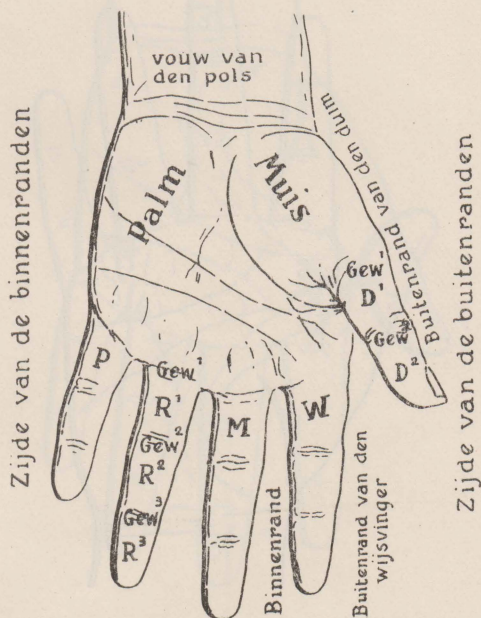
Face antérieure de la main gauche
dans la position du soldat sans arme (a).

Désignation des parties

O. auriculaire ; A. annulaire ; M. médius ; I. index ;
P. pouce ; A. A² et A³ — 1re, 2e et 3e phalanges de l'annulaire gauche, face antérieure ; J¹, J² et J³ — 1re, 2e et 3e articulations ; P¹ et P² — 1re et 2e phalanges du pouce gauche, face antérieure ; J¹ et J² — 1re et 2e articulations du pouce.

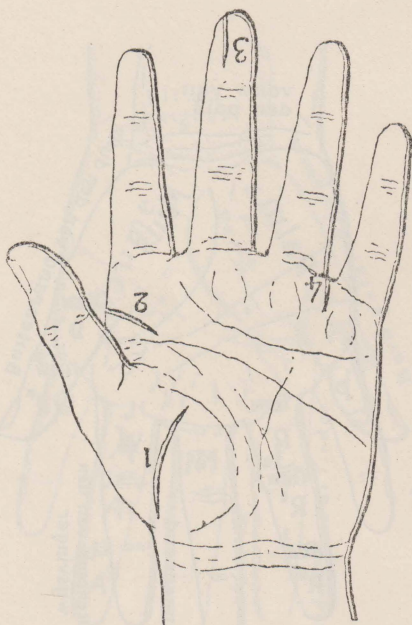
Voorzijde van de linkerhand
in de houding van den soldaat zonder wapen (a).

Aanduiding van de lichaamsdeelen

P. pink; R. ringvinger; M. Middelvinger; W. wijs-
vinger; D. duim; R¹, R² R³ — 1e, 2e en 3e geleding van
den linker ringvinger, voorzijde; gew.¹, gew.² en gew.³ —
1e, 2e en 3e gewricht; D¹ en D² — 1e en 2e geleding van den
linker duim, voorzijde; gew.¹ en gew.² — 1e en 2e gewricht
van den duim.

Face antérieure de la main gauche
dans la position du soldat sans arme (b).

Description et localisation des marques représentées

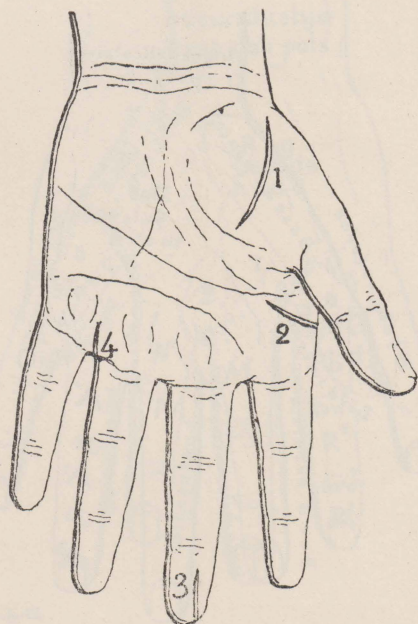
1) Forte cic courbe de 4/0,2 cm. vertic. milieu base pouce g. face antér.

2) Cic. légèr^e courbe de 4 cm. horiz.-obliq. à 2 cm. dessus 1re artic. index g. face antér.

3) Cic. rectil. de 2 cm. vertic. bout 3e phal. médius g. face antér.

4) Cic. rectil, de 2 cm. vertic. entre annul. et auric. g. face antér.

Voorzijde van de linkerhand
in de houding van den soldaat zonder wapen (b).

**Beschrijving van de afgebeelde kenteekens
en aanwijzing van de plaats waar zij zich bevinden**

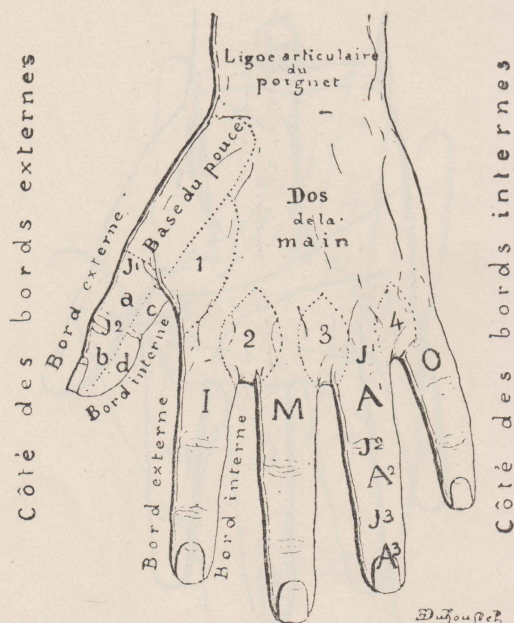
1) Geb. diep lit. van 4/0,2 cm. vert. midden muis van l. duim, voorz.

2) Lichtelijk geb. lit. van 4 cm. schuin horiz. op 2 cm. boven 1e gew. l. wijsv. voorz.

3) Rechtl. lit. van 2 cm. vert. einde 3e gel. l. middenv. voorz.

4) Rechtl. lit. van 2 cm. vert. tusschen l. ringv. en pink, voorz.

Face postérieure de la main gauche
dans la position de demi-torsion du bras
(pronation) (a).

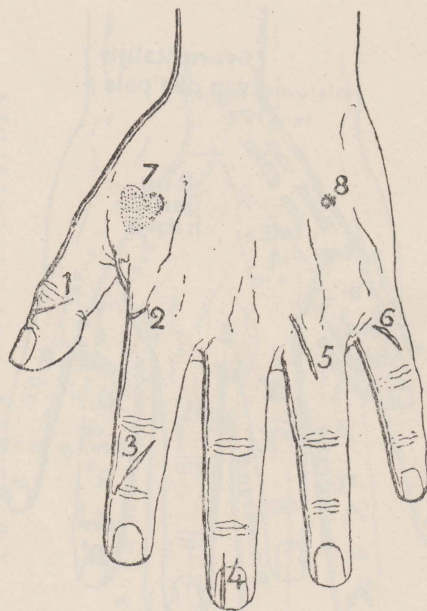

Désignation des parties

O. auriculaire; A. annulaire; M. médus; I. index;
P. ponce; A¹, A² A³ — 1re, 2e et 3e phalanges de l'annu-
laire g., face postér.; J¹, J², J³ — 1re, 2e et 3e articulations;
J¹ J² — 1re et 2e articulations du ponce; 1 — entre ponce et
index g., face postér.; 2 — entre index et médus; 3 — entre
médus et annulaire; 4 — entre annulaire et auriculaire.

- a) — 1re phalange ponce, bord postéro-externe;
- c) — 1re phalange ponce, bord postéro-interne;
- b) — 2e phalange ponce, bord postéro-externe;
- d) — 2e phalange ponce, bord postéro-interne.

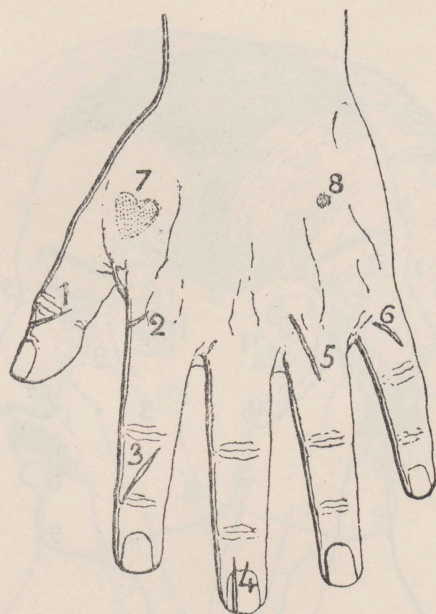
Face postérieure de la main gauche
dans la position de demi-torsion du bras
(pronation) (b).

Description et localisation des marques représentées

- 1) Cic. rectil. de 3 cm. obliq. sur 2e artic. pouce g. face postér.
- 2) Cic. légèr^t courbe de 2 cm. obliq. à 1 cm. dessus 1re artic. index g. face postér.-ext.
- 3) Cic. rectil. de 3/0,2 cm. obliq. 2e phal. index g. face postér.
- 4) Ongle médius g. strié.
- 5) Cic. rectil. de 3 cm. obliq. sur 1re artic. annul. g. face postér.
- 6) Cic. légèr^t courbe de 2 cm. obliq. 1e phal. auric. g. face post.
- 7) Tat. cœur de 3 × 3 cm. entre pouce et index g face postér.

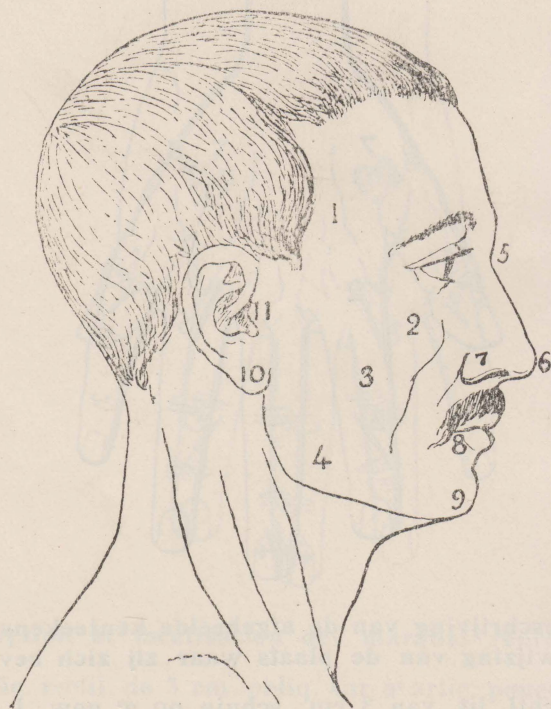
Achterzijde van de linker hand
na een halve torsie van den arm (pronatie) (b).

Beschrijving van de afgebeelde kenteekens
en aanwijzing van de plaats waar zij zich bevinden

- 1) Rechtl. lit. van 3 cm. schuin op 2° gew. l. duim achterz.
- 2) Lichtelijk geb. lit. van 2 cm. schuin op 1 cm. boven 1° gew. l. wijsv. achterbuitenz.
- 3) Rechtl. lit. van 3/0,2 cm. schuin op 2° gel. l. wijsv. achterz.
- 4) Nagel l. middenv. gegroefd.
- 5) Rechtl. lit. van 3 cm. schuin op 1° gew. l. ringv. achterz.
- 6) Lichtelijk geb. lit. van 2 cm. schuin op 1° gel., l. pink achterz.
- 7) Tat. hart van 3 × 3 cm. tusschen l. duim en wijsv. achterz.

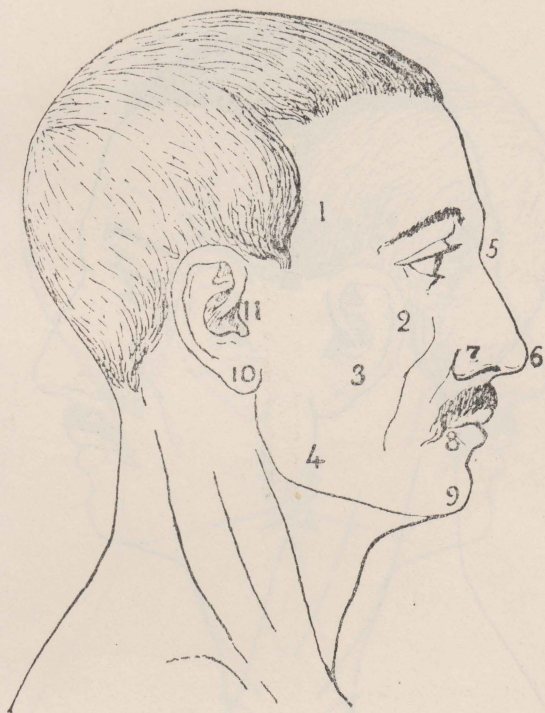
Figure vue de profil (a).

Désignation des parties

1 — tempe ; 2 — pommette ; 3 — joue ; 4 — maxillaire inférieur ; 5 — racine du nez ; 6 — bout du nez ; 7 — aile droite du nez ; 8 — angle droit de la bouche ; 9 — bout du menton ; 10 — lobe droit ; 11 — tragus droit.

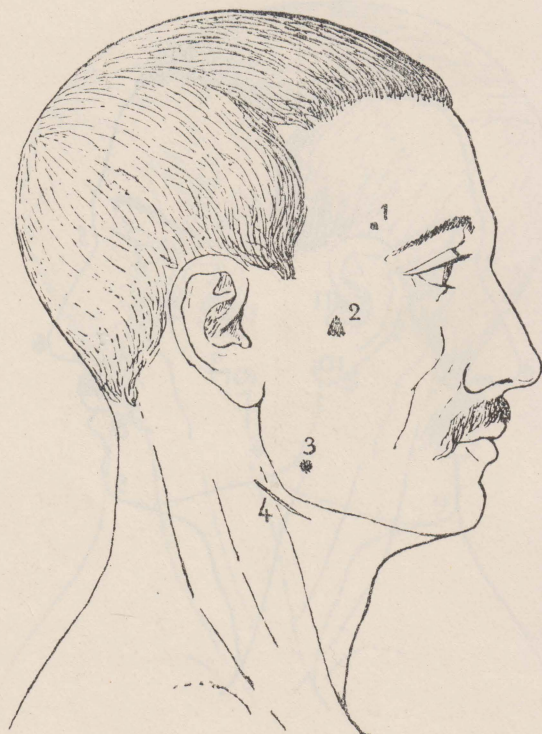
Gelaat van terzijde gezien (a).

Aanduiding van de deelen

1 — slaap; 2 — jukbeen; 3 — wang; 4 — onderste kake-
been; 5 — neuswortel; 6 — neuspunt; 7 — rechterneus-
vleugel; 8 — rechter mondhoeck; 9 — punt van de kin;
10 — rechter lel; 11 — rechter vooroorknobbels.

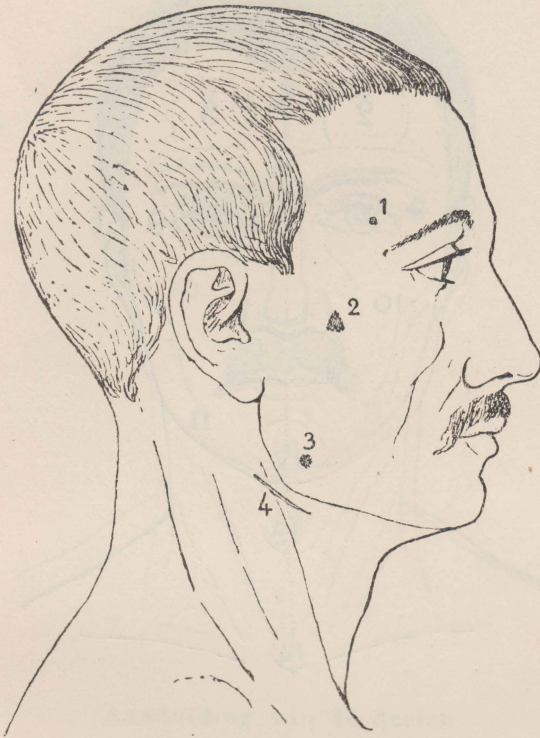
Figure vue de profil (b).

Description et localisation des marques représentées

- 1) Point cicatriciel à 1 1/2 cm. dessus pte ext. sourcil dr.
- 2) Cic. triangulaire de 7 mm. de côté à 3 cm. devant tragus dr.
- 3) Nævus à 3 cm. sous et devant lobe dr.
- 4) Cic. rect. de 3 cm. obliq. à 3 cm. sous lobe dr. et sous mâch.

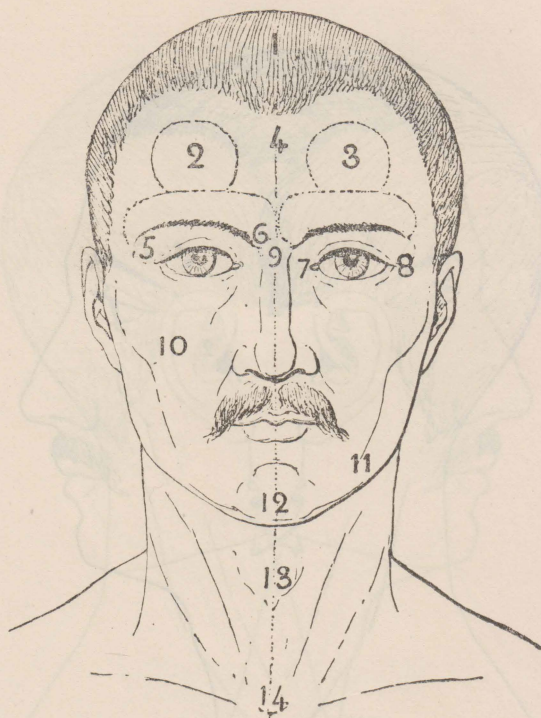
Gelaat van terzijde gezien (b).

Beschrijving van de afgebeelde kenteekens
en aanwijzing van de plaats waar zij zich bevinden

- 1) Puntv. lit. op 1 1/2 cm. boven einde r. wenkbrauw.
- 2) Driehoekig lit. van 7 mm. zijkant op 3 cm. voor r. vooroorknobbels.
- 3) Nævus op 3 cm. onder en voor r. lel.
- 4) Rechtl. lit. van 3 cm. schuin op 3 cm. onder r. lel en onder kakeb.

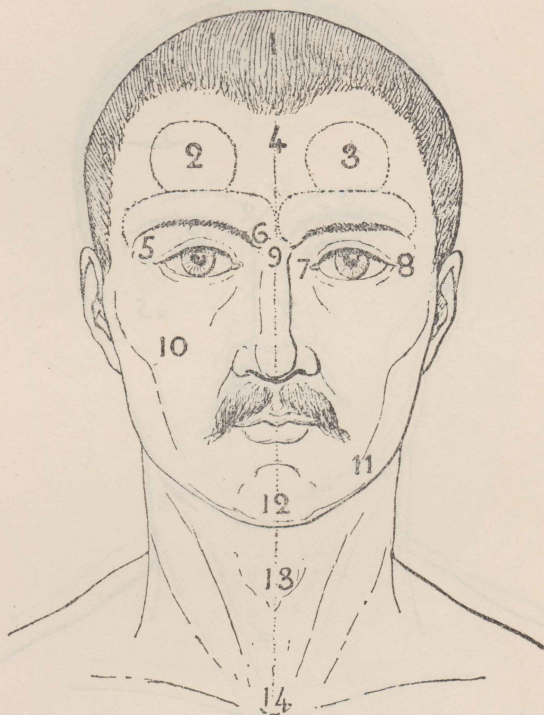
Figure vue de face (a).

Désignation des parties

1 -- cuir chevelu ; 2 -- bosse frontale droite ; 3 -- bosse frontale gauche ; 4 -- ligne médiane (représentée par une droite pointillée allant du sommet de la tête au bas du cou) ; 5 -- pointe externe (ou queue) du sourcil droit et angle externe de l'œil droit ; 6 -- pointe interne (ou tête) du sourcil droit ; 7 -- angle interne de l'œil gauche ; 8 -- angle externe de l'œil gauche et pointe externe du sourcil gauche ; 9 -- racine du nez ; 10 -- pommette ; 11 -- maxillaire gauche ; 12 -- bout du menton ; 13 -- larynx ; 14 -- fourchette sternale.

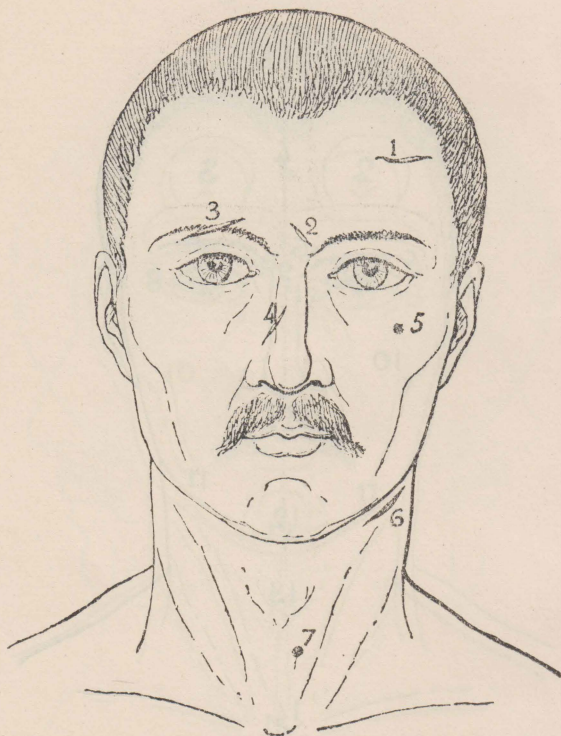
Gelaat van voren gezien (a).

Aanduiding van de deelen

1 — schedelhuid; 2 — rechter voorhoofdsknobbel;
3 — linkervoorhoofdsknobbel; 4 — middellijn (voorge-
steld door een rechte puntlijn loopend van boven op het
hoofd tot beneden aan den hals); 5 — einde of buiten-
kant van rechter wenkbrauw en buitenhoek van het
rechter oog; 6 — begin (of binnenkant) van de rechter
wenkbrauw; 7 — binnenhoek van het linker oog;
8 — buitenhoek van het linker oog en einde van de lin-
ker wenkbrauw; 9 — neuswortel; 10 — jukbeen (of
oogbeen); 11 — linker kaakbeen; 12 — punt van de kin;
13 — strottenhoofd; 14 — kuiltje van het borstbeen.

Figure vue de face (b).

Description et localisation des marques représentées

1) Cic. rectil. de 2 cm. horiz. à 3 cm. dessus sourcil g. moitié ext.

2) Cic. rectil. de 1/0.2 cm. obliq. à 1 cm. dessus racine nez.

3) Cic. rectil. de 2 cm. horiz.-obliq., milieu sourcil dr.

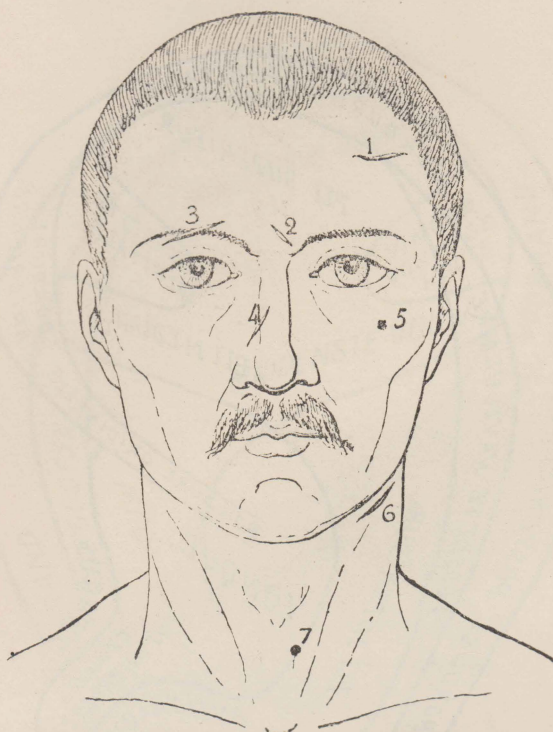
4) Cic. rectil. de 17 mm. obliq. côté dr. nez à 2 cm. sous racine.

5) Nævus à 2 1/2 cm. sous angle ext. œil g.

6) Cic. scrofule de 4 cm. obliq. à 6 cm. dessus et à g. pomme d'Adam sous mâch.

7) Nævus poilu à 1 1/2 cm. sous pomme d'Adam.

Gelaat van voren gezien (b).

Beschrijving van de afgebeelde kenteekens
en aanwijzing van de plaats waar zij zich bevinden

1) Rechtl. lit. van 2 cm. horiz. op 3 cm. boven l. helft l. wenkbrauw.

2) Rechtl. lit. van 1/0,2 cm. schuin op 1 cm. boven neuswortel.

3) Rechtl. lit. van 2 cm. horiz. schuin, midden r. wenkbrauw.

4) Rechtl. lit. van 17 mm. schuin r. kant neus op 2 cm. onder wortel.

5) Nævus op 2 1/2 cm. onder buitenhoek l. oog.

6) Lit. van kliergezwel van 4 cm. schuin op 6 cm. boven en l. van Adamsappel onder kakeb.

7) Behaarde nævus op 1 1/2 cm. onder Adamsappel.

